

Nacionalni inštitut za biologijo in slovenska podružnica *British Councila* sta pripravila tridnevno mednarodno delavnico v okviru programa *International Networking for Young Scientists*, ki je potekala na bregu Bohinjskega jezera. Del vsebin je bil namreč povezan tudi s tem vodnim telesom in eno izmed najbolj privlačnih turističnih točk v Sloveniji in kjer že več let potekajo nekatere ekološke raziskave. Pisano družčino angleških in slovenskih raziskovalcev, med katerimi so prevladovali biologi, usmerjeni v preučevanje fito- in zooplanktona, so sestavljali še meteorologi, geografi in predstavniki občine Bohinj. Glavna tema delavnice so bile podnebne spremembe in njihov vpliv na občutljive jezerske ekosisteme, pri čemer je bilo še posebej izpostavljeno njihovo hidrografske zaledje.

V goratih območjih, kjer je večina občutljivih jezer in obsegajo okrog četrtno Zemljinega površja, domuje desetina svetovnega prebivalstva. Ob upoštevanju njihovih naravnih dobrin in danosti za turizem pa so pomembna skoraj za polovico človeštva. Uvodoma so se udeleženci seznanili z nekaterimi dejstvi podnebnih sprememb v povezavi s splošnim kroženjem ozračja, še posebej z izbranimi kazalci dviga povprečnih temperatur in njihovimi možnimi posledicami. V nadaljevanju so spoznali, kako sta se spreminjala obseg in podoba obeh slovenskih ledenikov (Triglavskega in ledenika pod Skuto) v drugi polovici 20. stoletja, odkar ju redno merimo, saj je velika verjetnost, da bosta v naslednjem desetletju izginila. Od ugotavljanja oziroma predvidevanja podnebnih sprememb so odvisni tudi različni scenariji razvoja posameznih pokrajin in dejavnosti ter s tem povezani ukrepi na različnih ravneh: od ustreznih mednarodnih ustanov, vlad posameznih držav, podjetij pa do vsakega posameznika kot njihovega sestavnega dela. Del tega je tudi kakovostna meteorološka služba z ustrežno razvejeno in dobro opremljeno mrežo opazovalnih postaj ter standardiziranimi meritvami.

Podnebne spremembe v marsičem vplivajo tudi na fizikalne značilnosti jezerskih ekosistemov, predvsem na segrevanje vode. Raziskovalci ugotavljajo, da so jezera zaradi različnih dejavnikov, med katerimi so najpomembnejše prav globalne podnebne spremembe, pa tudi spremenjena raba tal in intenzivnejši razvoj s turizmom povezanih dejavnosti, vedno bolj ranljiva. Prek analize jezerskih in rečnih usedlin je moč ugotoviti tudi spremembe ekoloških razmer v nekaterih vodnih telesih. Med posledicami je tudi spremenjena sestava fito- in zooplanktona ter drugih jezerskih organizmov, še posebej ribjega življa. vzdolž angleške obale in v nekaterih tamkajšnjih jezerih je ribolov še vedno zelo pomembna panoga manjših krajev, zato lahko vplivajo podnebne spremembe tudi na spremembo socialno-ekonomskih razmer domačinov. Pristop do te problematike mora biti prav zato interdisciplinaren, kar je tudi v skladu z novo vodno direktivo Evropske skupnosti. Ta namreč poudarja pomen vpliva zaledja na stanje vodnih telesih. Tovrstne vsebine naj bodo v prihodnje tudi izhodišče za razvoj trajnostno naravnane turizma na širšem območju posameznih preučevanih jezer, tudi Bohinjskega. Dolgoročne spremembe jezerskih ekosistemov so potrdile tudi večletne raziskave izbranih visokogorskih in dolinskih jezer ter nekaterih vodotokov v Sloveniji, ki jih opravljajo sodelavci Nacionalnega inštituta za biologijo. Medtem ko se ukvarjajo domači raziskovalci večinoma z ugotavljanjem sprememb in njihovih vzrokov, pa se njihovi angleški kolegi tudi s celovito sanacijo posameznih jezer z vidika trajnostnega razvoja. To je posledica dejstva, da so angleške kulturne pokrajine precej bolj spremenjene zaradi dolgotrajne in enostranske rabe tal. Vendar pa moramo pred sanacijo akutnih razmer poznati tudi fizikalne procese, ki potekajo v jezerih in njihov vpliv na ekološke razmere. Prav spremembe v pojavnosti in intenzivnosti teh procesov kažejo, da so lahko v določeni meri tudi posledica podnebnih sprememb, zato jih bo potrebno spremljati tudi v prihodnje

Miha Pavšek

Tatjana Šifrer v spomin

Hruševo, 20. 10. 2005

Kruta bolezen je v 75. letu starosti in naših vrst iztrgala spoštovano in drago Tatjano Šifrer, diplomirano geografsko in bibliotekarsko svetovalko v pokoju.

V Geografskem vestniku smo ob njeni šestdesetletnici in sedemdesetletnici predstavili njeno življenje geografke in bibliotekarke. Tatjana Šifrer je bila predana družini in knjižnici. V vsem njenem

petintridesetletnem vodenju geografske knjižnice na Filozofski fakulteti v Ljubljani je znala s svojo strokovnostjo in osebnim pristopom povezati geografijo s knjižnico. Njen pedagoški dar in prijazen odnos do obiskovalcev in sodelavcev je knjižnico naredil za središče geografskega oddelka na fakulteti. S strokovnimi nasveti in reševanjem zagat pri iskanju geografske literature je znala pomagati in ustreči profesorjem, študentom in tudi vsem drugim, ki jih je vedoželjnost pripeljala v geografsko knjižnico.

V času svojega dolgoletnega službovanja na Filozofski fakulteti je uredila in reorganizirala geografsko knjižnico, ki je prav po njeni zaslugi postala zares sodobna knjižnica. Dobri temelji pa omogočajo, da nadaljujemo po njeni poti in ob podpori sodobne tehnologije, novih vedenj iz geografije in bibliotekarstva ohranjamo in dograjujemo pomen geografske knjižnice na fakulteti in zunaj nje.

Tatjana Šifrer je vse do začetka sedemdesetih let sama skrbela za knjižnico. Večanje knjižnične zbirke, števila obiskovalcev, novi izzivi in pobude pri urejanju knjižnične zbirke in obdelavi knjižničnega gradiva so zahtevali kadrovske okrepitve in načrtovanje novih delovnih mest. Oddelek za geografijo je podpiral njena načrte. Ob upokojitvi leta 1989 so bile poleg Tatjane Šifrer v knjižnici in kartografski zbirki zaposlene še tri sodelavke. V času, ko se je večina knjižničnih opravil delala ročno ob pomoči pisalnega stroja in ročnega stroja za razmnoževanje gradiva, je bilo vse gradivo tekoče obdelano. Zamudno delo, katalogiziranje knjižnega gradiva in prispevkov iz domačih in tujih revij in zlaganje kataložnih listkov v več katalogov je bilo poplačano, ko so obiskovalci knjižnice hitro prišli do zelene literature in se zadovoljni pogosto vračali v knjižnico.

Tatjana Šifrer je posebno pozornost posvečala informacijski dejavnosti in s tem tudi popularizaciji geografije. Z izdajanjem Biltena novosti geografske knjižnice je širši krog geografov doma in v zamejstvu seznanjala z novostmi v knjižnici. Skrbno urejeni katalogi so obiskovalcem omogočali enostavno iskanje knjižnega gradiva in prispevkov iz domačih in tujih revij. Razvoju geografije so sledila nova izbrana gesla v sistematskem katalogu. Posebno skrb pa je namenila delu z uporabniki. Seznanjanje študentov prvega letnika geografije s knjižnico in njeno zbirko je bila njena ideja. Najširšemu krogu geografov je predstavljala bogastvo geografske knjižnice. V geografskih revijah je objavila več kot petin-

štirideset knjižnic ocen in predstavitev knjižnih novosti. Napisala je tri prispevke za radijsko šolo. Njena bibliografija obsega več kot štirideset strokovnih in poljudnih člankov z raznih področij geografije. Veliko prispevkov je namenila mladim bralcem in tako popularizirala geografijo med mladino. Posebej velja omeniti njeno bibliografsko delo. Sodelovala je pri nastajanju prvih dveh zvezkov Slovenske geografske bibliografije. Sad dolgoletnega zbiranja gradiva je več kot 300 strani s približno 2000 bibliografskimi enotami obsegajoča Bibliografija del o industrijski geografiji SFR Jugoslavije. Sodelovala je tudi pri visokošolskem učbeniku Uvod v geografijo, za katerega je pripravila obsežen pregled domače in tuje geografske literature.

Potrebno je poudariti tudi njeno desetletno delo v Knjižnični komisiji na Filozofski fakulteti, ki ji je predsedovala dve leti. Za svoje strokovno delo v knjižnici in društvih, publicistično in bibliografsko delo ter popularizacijo geografije je prejela več priznanj.

V slovenski geografiji bo ostal večer in spoštljiv spomin na našo Tatjano Šifrer. Njeni sodelavci se ji še zadnjič zahvaljujemo za vso pomoč, prijateljstvo in nalezljivi optimizem, s katerim nas je razveseljevala toliko let.

Janja Turk